

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, lotat ja pikkulotat. Hyvät läsnäolijat.

”Kukaan nainen ei ole unohtanut olleensa kerran lotta.” Näin kirjoitetaan Suomen Lottaperinneyhdistyksen nettisivuilla.

Sata vuotta sitten Suomi oli nykyaikaan verrattuna erilainen maa monellakin mittarilla tarkasteltuna. Tuolloin aloitettiin työ, joka myöhemmin kannatteli Suomea sotien melskeessä. Työ, jolla oli merkitystä yhteiskunnalle ja korvaamatonta apua sotatoimien yhteydessä. Lotta Svärd –järjestön perustamisen kunniaksi vietämme tänä vuonna 100-vuotisjuhlaa.

Järjestöä perustettaessa Lotta Svärdin toiminnan tarkoituksiksi määriteltiin suojeluskuntien avustaminen aatteellisesti ja käytännöllisesti. Naiset osallistuivat jo vuoden 1918 sotaan. Tuon ajan perintönä Lotta Svärd –järjestön toiminnassa jatkuivat muonitus-, varustus-, lääkintä- ja viestitehtävät. Järjestön aatemaailmaa voidaan kuvata haluna puolustaa kotia, uskontoa ja isänmaata käytännön työtä tekeväksi. Asetta lotat eivät kantaneet. Lotta Svärdin merkitys myös yhteiskunnallisessa toiminnassa oli merkittävää. Järjestö avusti heikompitasoisista huolehtimisesta, sotapakolaisten matkan turvaamisesta, vanhusten ja lasten auttamisesta sekä sairaiden hoitamisesta.

Jatkosodan rauhanehdoissa edellytettiin yhteisöllisten järjestöjen lakkauttamista, minkä myötä myös Lotta Svärd lakkautettiin marraskuussa 1944. Seuraavien vuosien aikana naiset ja koko yhteiskunta vaikenivat lottien työstä ja kokemuksesta. Vaikeneminen jatkui liki 50 vuoden ajan.

Lottien ansaitsema arvostus ja yhteiskunnan kiitollisuus heidän tekemäänsä työtä kohtaan nousi esille vasta 1990-luvun alussa, jolloin perinnetyö lottien muiston ja henkisen perinnön ylläpitämiseksi alkoi. Tänä vuonna

juhlitamme myös Salon Seudun Lottaperinneyhdistyksen perustamista. Yhdistyksemme on jo 20 vuoden ajan tehnyt aktiivista perinnetyötä. Lottia on yhdistyksemme alueella elossa enää kahdeksan, jolloin yhdistyksen toiminta on merkittävästi muuttumassa perinteen ylläpitämiseksi.

Osana tätä perinnetyötä olemme tänään kokoontuneet tänne Salon lottien toiminnan kannalta merkittävälle paikalle, Uskelan kirkolle. Talvisodan aikana lotat suorittivat ilmavalvontaa tämän kirkon tornissa. Työtä tehtiin yleensä pareittain, neljän tunnin jaksoissa, ankarissa pakkasissa ja vaarallisissa olosuhteissa.

Ilmavalvonta oli yksi viestilottien tärkeimmistä tehtävistä. Vuoden 1944 keväällä ilmavalvontalottia oli puolustusvoimien palveluksessa lähes 3 000. Heidän tehtävinään olivat viholliskoneiden havainnointi ja tietojen välittäminen ilmatorjunnalle. Ilmatorjunta toimi lähes pelkästään näiden ilmavalvontatietojen varassa, mikä nostaa lottien tekemän työn merkitystä.

Arvoisat veteraanit, lotat, pikkulotat. Hyvät läsnäolijat.

Me kaikki olemme tänään osa yhdistyksemme perinnetyötä. Salon Seudun Lottaperinne ry on yhteistyössä

Salon seurakunnan ja Salon Seudun Kivihuollon kanssa toteuttanut lottien sankarityötä kunnoittamaan muistolaatan, jonka paljastamme hetken kuluttua. Laatan on suunnitellut Olli Salo, Salon Seudun Kivihuollosta. Heidän käsialaansa on myös laatan toteutus. Salon seurakunta on osallistunut muistolaatan paikan valitsemiseen sekä sen pystyttämiseen.

”Kukaan nainen ei ole unohtanut olleensa kerran lotta.” Kiitollisina lottien Isänmaamme hyväksi tekevästä arvokkaasta työstä, paljastamme tämän muistolaatan.